

DEPARTEMENTAAL ONDERZOEKSPROGRAMMA 2023

Onderzoeksprogramma ter ondersteuning
van het Vlaamse omgevingsbeleid

Actualisatie zomer 2023

Opgemaakt door het Departement Omgeving
publicatiedatum / 22.08.2023

INHOUDSOPGAVE

<i>INHOUDELIJKE TOELICHTING.....</i>	<i>3</i>
<i>Onderzoeksvoorstellen.....</i>	<i>4</i>
<i>1 Thema: Bodem en Ondergrond.....</i>	<i>4</i>
<i>2 Thema: Dierenwelzijn.....</i>	<i>4</i>
<i>3 Thema: Geïntegreerde Omgevingsaspecten</i>	<i>4</i>
<i>4 Thema: Klimaat en Energie.....</i>	<i>5</i>
<i>5 Thema: Landgebruik.....</i>	<i>5</i>
<i>6 Thema: Omgeving en Gezondheid.....</i>	<i>5</i>
<i>7 Thema: Omgevingsinstrumentarium.....</i>	<i>6</i>
<i>8 Thema: Ruimtegebruik en Milieudruk.....</i>	<i>7</i>

INHOUDELIJKE TOELICHTING

Jaarlijks wordt door het Departement Omgeving het Departementaal Onderzoeksprogramma opgemaakt. Het voorliggend indicatief Departementaal Onderzoeksprogramma 2023 geeft een overzicht van de geplande onderzoeksprojecten (47 onderzoeksfiles, waarvan 43 effectieve voorstellen, 2 voorstellen in eigen beheer en 2 reserve voorstellen), ingedeeld op basis van de onderzoeksthema's uit de Lange Termijnvisie onderzoek van het Departement Omgeving voor de periode 2020 – 2030.

Per onderzoeksproject wordt volgende informatie weergegeven: Titel onderzoek, en Prijscategorie. De 'titel van het onderzoek' geeft het onderwerp van het onderzoeksproject. De 'voorziene kostprijs' van het onderzoek wordt aan de hand van een prijscategorie aangeduid: $A \leq 75.000$ euro, $75.000 \text{ euro} < B \leq 150.000$ euro, $150.000 \text{ euro} < C \leq 250.000$ euro, $D > 250.000$ euro.

De onderzoeksprojecten vermeld in dit onderzoeksprogramma 2023 hebben intern een inhoudelijke screening doorlopen waarbij de beleidsrelevantie van elk project werd geoptimaliseerd. In dit onderzoeksprogramma bevinden zich tevens 2 reserveprojecten. Deze onderzoeksprojecten zijn gepland, maar hebben een lagere prioriteit dan de onderzoeksprojecten die in het onderzoeksprogramma zijn vermeld als effectieve projecten. Daarenboven kunnen ze door financiële restricties (nog) niet worden opgestart. De kans is dus eerder klein dat deze projecten zullen worden uitgevoerd. Van zodra echter financiële middelen vrijkomen, kunnen ook deze worden opgestart.

Onderzoeksprogramma

Het Departementaal Onderzoeksprogramma is geen rigide overzicht van de geplande onderzoeksprojecten. Het is een lijst van onderzoeksvoorstellen die met de nodige flexibiliteit wordt gehanteerd. Het kan voorkomen dat nieuwe en/of dringende onderzoeksvragen, die niet op voorhand te voorzien waren, in het lopende onderzoeksprogramma worden opgenomen of dat geprogrammeerd onderzoek niet meer nodig/nuttig is.

Halverwege het jaar wordt ook een actualisatiemoment voorzien, waarbij eventuele wijzigingen in het onderzoeksprogramma worden geformaliseerd.

Bovendien wordt elk onderzoeksproject afzonderlijk uitbesteed. Conform de wetgeving op de overheidsopdrachten worden potentiële opdrachtnemers gecontacteerd of via het Bulletin der Aanbestedingen geïnformeerd en nadien volgens de gehanteerde procedure geselecteerd.

ONDERZOEKSVORSTELLEN

1 THEMA: BODEM EN ONDERGROND

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Koolstofsequestratiepotentieel in bodems onder ruimtebeslag	A
Klimaat, en wat met de grond onder onze voeten	B
Verkenning van de Vlaamse bodembiodiversiteit	A
Ontwikkeling van bodemindicatoren voor Vlaanderen	A
Toepasbaarheid kostenefficiënte meetmethode voor bodemtextuurdata in gebruik in omgevingsmodellen	B
Valorisatiemogelijkheden van glauconiethoudende zanden	A
Verkenkende dynamische modellering voor een optimale afbakening van volumegebieden in de diepe ondergrond van Vlaanderen	B
De rol van metalen en 'kritieke grondstoffen' in Vlaanderen – analyse vanuit een omgevingsperspectief	B
Kartering van ondiepe ondergrondse drainage in Vlaanderen	B
Reserve	
Geochemische en mineralogische karakterisatie van de zeldzame aardmetalen in Vlaamse steenkool	A

2 THEMA: DIERENWELZIJN

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Uitwerken van minimumnormen voor het houden van vogels in dierentuinen	C

3 THEMA: GEÏNTEGREERDE OMGEVINGSASPECTEN

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Leeft Vlaanderen binnen de grenzen van onze planeet? Een analyse van de voetafdrukindicatoren voor Vlaanderen in relatie tot de planetaire grenzen	A
Een passende omgeving voor circulaire economie bouw hubs in Vlaanderen	B

Omgevingsimpact van (macro-)economische trends in het kader van de bouwshift	A
--	---

4 THEMA: KLIMAAT EN ENERGIE

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Onderzoek ter ondersteuning van een verantwoorde uitbouw van ondiepe (<-500 t.o.v. TAW) geothermietoepassingen	B
Analyse en verfijning van de Vlaamse LULUCF-emissieberekeningen	A
Evaluatie Vlaamse adaptatiemaatregelen	A

5 THEMA: LANDGEBRUIK

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Inventaris landgebruik: case landbouw & open ruimte	A
Ontwikkeling en verkenning van de bruikbaarheid van een 'bouwbloklaag'	A
Ontwikkeling van een evidence based beleidsmatige aanpak voor kleine landschapselementen	A
Beschikbaar en toegankelijk groen – kwaliteit verbeteren dataset samenhangende groenclusters	A
Ontwikkelen van een dataset 'zicht op groen Vlaanderen'	A
Kwantitatieve en kwalitatieve ruimtelijke evaluatie van onbebouwde percelen met een harde bestemming in Vlaanderen	B
Ruimtelijke patronen en evolutie van verharding en ontharding	Eigen beheer

6 THEMA: OMGEVING EN GEZONDHEID

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Ontwikkelen en actualiseren van HBM-gebaseerde indicatoren voor omgevingsrapportage, met berekenen van gezondheidskosten	B
Haalbaarheidsstudie naar het meten van microplastics via humane biomonitoring	B
Modellering ter ondersteuning van de optimale plaatsing van RF-sensorboxen voor het monitoren van trends in blootstelling aan straling van zendantennes	B

Meting van de blootstelling aan niet-ioniserende straling via twee methoden	B
Ontwikkelen van een overkoepelend kader voor Zeer Zorgwekkende Stoffen in het omgevingsbeleid	B
Safe and sustainable by design – (potentiële) inhoudelijke rollen voor departement Omgeving	A
Toekomstverkenning in omgevingsrapportage: detecteren van maatschappelijke ontwikkelingen en hun relevantie voor het beleid rond gezonde leefomgevingen	A
Marktonderzoek i.k.v. gezond binnenmilieu: overzicht en evaluatie van mogelijke modellen, opties en varianten voor ventilatiesystemen C en D	B
Monitoring van ecologische ontsnipperingsmaatregelen aan transportinfrastructuur (actualisatie reeds goedgekeurde fiche 2022-009)	B
Uitvoering van maatregelen zoals opgenomen in het geluidsactieplan voor de luchthaven Brussel-Nationaal	A
“Start to” uw gezonde boswandeling	A
Reserve	
Onderzoek naar associaties tussen geluidshinder, volksgezondheid en het gebruik van bepaalde medicatie	B

7 THEMA: OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Beleidsscan agro-ecologie: een screening en analyse van het Vlaamse beleid vanuit het oogpunt agro-ecologie	B
Uitbreiding van de indicatorenset over vergroening van het belastingstelsel naar het bredere omgevingsperspectief: verkennende opdracht	A
Vergunningen in open ruimte	A
Naar meer duurzaamheidskeuzes tijdens het verbouwproces: kansen voor het omgevingsbeleid	B
De impact van EMU-duurzaamheidswetgeving op de Vlaamse economie	B
Evaluatie en verbetervoorstellen inzake regelgeving ingeperkt gebruik van GGO's en pathogenen (bioveiligheid)	B
Participatief traject voor de opmaak van een subsidieagenda	B
Afwegingscriteria en instrumentarium voor de strategische zonering van landbouwactiviteiten in de open ruimte	B
Analyse van verloop van de procedure en doorlooptijd van vergunningen	Eigen beheer

8 THEMA: RUIMTEGEBRUIK EN MILIEUDRUK

Titel	Prijscat.
Effectieve	
Handhavingssysteem geurproblematiek havengebied Antwerpen	A
Uitbreiding van het beoordelingskader van milieurelevantie bij overschrijdingen van normen bij het thema afval/materialen	B

DEPARTEMENTAAL ONDERZOEKSPROGRAMMA 2023 - ACTUALISATIE

Onderzoeksprogramma ter ondersteuning
van het Vlaamse omgevingsbeleid

Opgemaakt door het Departement Omgeving
publicatiedatum / 22.08.2023

INHOUDSOPGAVE

INHOUDELIJKE TOELICHTING.....	10
ACTUALIDATIE ONDERZOEKSVORSTELLEN	11
1 THEMA: BODEM EN ONDERGROND	11
2 THEMA: GEÏNTEGREERDE OMGEVINGSASPECTEN	11
3 THEMA: KLIMAAT EN ENERGIE.....	11

INHOUDELIJKE TOELICHTING

Jaarlijks wordt door het Departement Omgeving het Departementaal Onderzoeksprogramma opgemaakt. Deze wordt jaarlijks in de zomer geactualiseerd. Deze actualisatie geeft een overzicht van zes nieuw toegevoegde onderzoeksprojecten, ingedeeld op basis van de onderzoeksthema's uit de Lange Termijnvisie onderzoek van het Departement Omgeving voor de periode 2020 – 2030.

Per onderzoeksproject wordt volgende informatie weergegeven: Titel onderzoek en Prijscategorie.

De 'titel van het onderzoek' geeft het onderwerp van het onderzoeksproject.

De 'voorzien kostprijs' van het onderzoek wordt aan de hand van een prijscategorie aangeduid:

A ≤ 75.000 euro, 75.000 euro < B ≤ 150.000 euro, 150.000 euro < C ≤ 250.000 euro, D > 250.000 euro.

ACTUALISATIE ONDERZOEKSVORSTELLEN

9 THEMA: BODEM EN ONDERGROND

Titel	Prijscat.
Bepaling van de erosiegevoeligheid van de landbouwgewassen en vegetatie in Vlaanderen met ondersteuning van remote sensing	C
Opstellen van mitigatiescenario's voor prioritaire gebieden van bodemerosie en sedimenttransport gebaseerd op een resultaatgerichte en integrale aanpak	C

10 THEMA: GEÏNTEGREERDE OMGEVINGSASPECTEN

Titel	Prijscat.
LABO RUIMTE Metro-polis ontwerpstudio's	C
Verkenning van het concept milieugebruiksruimte en gezondheidsgebruiksruimte (i.s.m. Departement Zorg)	D

11 THEMA: KLIMAAT EN ENERGIE

Titel	Prijscat.
Ontwikkeling portaalsite en beleidsondersteunende instrumenten Aquathermie	C